

LEFII KOTELAA TOM TAKEELAYA **Kutulutu**

Takəlaya kane ka taa kék tə kaləyisí, Isə yaawa i yulu Moisi ke Isə təseelə taa, na í na-i pá yəyəti. Pə taa təne nti Isə suwa nəyə sí, ye wei í tóka i təm nti pəntu ká hiki weesuyu. Isə seyəsa i yəlaa ke isəna pə wəe sí pá la kətası ke isəna Isə nti i suwa tə. Pə wəe tətə sí pá hatələna asilima nyəm təna, na pá wəe tənañjı isii pa Isə nti.

Isəna pa faya Lefii takəlaya tə:

Kətası lataa í təj̄i isəna Isə suwa tə, titite 1-7

Pə wəe sí pá təna kətelaa, na pəle pá wəeəna yaasi kyrən̄, titite 8-10

Paa Isə seelə wei í se tənuyu təə asilima, titite 11-16

Pə wəe sí pá se kpai nyəntu na Isə seeu isayam, titite

17-27

17-27 KOTASI NA PE KUHAAN

Isə kətaya ḥka kəkə lusa ka təna tə

¹ M̄púyú Tacaa Isə yaa Moisi na cokəle^a nte pa lapəna pəoñ, na Isə na i yəlaa pá suliyi tə taa tə. Iləna í təmli-sí:

² Teləsi Isəyeli nyéma sí, ye pa taa nəyəlu caa-m kuhav ke kənəv, i pəsəyı na í kəna nəv yaa heu yaa pérj.

---

^a **1:1 cokəle:** Cokəle nte tə təm pa yəyəta cəne tə tə tə kə taalə cokəle kə yem. Pəoñ ke pa luuwā na pa saaki pə kpatəj. Pa pəsəyı na pa həti-te na pa kpili na pa səyəli na pa ponə tiili na pa təyani-teyə sikuyu.

3 Ye nau ke yulu caa lapu ke kətaya ɳka kəkə lusa ka təna tə. Ilə apaluv nyəŋ wei i tiili tá caamı təyə i ká ha na Tacaa mu. Cokèle nte tə taa lsə na yəlaa pa suliyi tə tə nənəyə ke i ká ponā.

4 Iləna i təni i niŋ ke kpəntə nte kəkə lusiysi mpv tə tə nyuyu tə. Tacaa ka mu i kətaya na i husi i isayatv.

5 Iləna pəntu lenti kpəntə ke təsulle cokèle kiŋ təna. Aləŋ luvuy nyéma kətəlaa taa nəyəlu ká hvli kpəntə caləm ke Tacaa. Iləna i ɳmuſi-wəyì lsə kətaya təlate kəŋkəməy təo ké cokèle nənəyə.

6 Saa wei kətaya latu litiyi kpəntə na i faki-teyə pilinjası

7 təyə kətəlaa ná tayənəyì kəkə ke kətaya təlate təo.

8 Iləna pá təni nantu cəkəy ke kəkə təo tətetete, na nyuyu na nim cələ nim cələ tətə.

9 Kpəntə lotu na tə nəŋkpaaſi teŋ nyaaluyu, iləna kətəlu nyayasi pə tənaya kətaya təlate təo. Kətaya ɳka kəkə lusa ka təna təyəle. Ka səəsuŋ ke Tacaa caaki.

10 Ye ɪsu heu yaa pérj ke yulu caaki lapu ke kətaya ɳka kəkə lusa ka təna tə. Ilə apalunyəŋ wei i tiili tá caamı təyə i ká kəna.

11 Iləna i lenti-i lsə cokèle kəŋkəy taa, ke kətaya təlate ilim ntəyəy təo. Iləna Aləŋ luvuy nyéma kətəlaa taa nəyəlu ɳmuſi caləm ke kətaya təlate kəŋkəməy təo.

12 Iləna kətaya latu faya nantu ke tilima. Na i seti nyuyu, na i ləsi nim cələ nim cələ. Iləna kətəlu təni nantu ntəyì kətaya təlate kəkə ɳke ka təo tətetete.

13 Kpəntə lotu na tə nəŋkpaaſi teŋ nyaaluyu, iləna kətəlu hvli kətaya ɳkeye Tacaa, na i nyayasi pə tənaya kətaya təlate təo. Kətaya ɳka kəkə lusa ka təna təyəle. Ka səəsuŋ ke Tacaa caaki.

14 Ye sumaya ke yolv caaki larp ke kota ya nka koko lusa ka tona to, ihokaya yaa alukuku ke i ka kona.

15 Ilena kota lulu pona sumaya nkeye Isi kota ya telate kinj, na i ce ka nyuyu na i nyayasi-kuyu kota ya koko taa. Ilena i nyayasi alukuku calom na i taana-weyi Isi kota ya telate konykomaj to.

16 Ilena i lesi luyuticeceku na ku toyanaya, na i petikuyu teloma nim nyena telole, ke Isi kota ya telate konykony taa, na ilim telule to.

17 Ilena i toku alukuku kenj taa na i ho na i celi. Ille pe taa yaali. Ilena i nyayasi-i Isi kota ya telate koko taa. Kota ya nka koko lusa ka tona toyele. Ka sasun ke Tacaa caaki.

2

Toyonaya kuhav

1 Ye isu yolv caa i kona Tacaa ke toyanaya kuhav, mulum kuhav ke i caaki. I peleri pe to ke nim, na i temi tulaaluv.

2 Ilena i pona Aloj lulu nyema kota laa. Pa taa noyelv cosiyi nim mulum mperiyi nukute na i nyayasi pe na tulaaluv tona ya kota ya telate to. Mpi pe kena kuhosem si Tacaa tenna pe tona. Kota ya nka koko lusa ka tona toyele. Ka sasun ke Tacaa caaki.

3 Kuhav nku ku kakaasaya pesayi kota laa nyem ke. Mpi to, pe ke kate taa kate pulupuyu. Pe taya pulu, pe ke kota ya nka pa lapa Tacaa to, ka kakaasaya ke.

4 Ye pe ke isu potopotona looja taa kuhusum fei toyanaya nakeli, ille pa caa mulum kuhav na pa nyuyutina nim, na pa tu kakalasi yaa petepetas taka, nsi si to pa yoyela nim to.

5 Ye isu petepetaya mayamaya, nka pa tuyi nyayeluvu kuhaluvu to to. Ille mulum mpi pa

nuyutina nim, na pə taa fei kuvusum təyelə pa tvi.

6 Pa pvtutəyi pətəpetaya ḥke, ilena pá səesi pə taa kē nim tətə. Mpúgyu pə wees si, pá la təyənaya kuhav təm taa.

7 Ye iesi təyənaya ḥka pa tojaa tə ka kuhav ilə, mulvum mpi pa nuyutina nim təyelə pa caaki.

8 Pa tayanəyi-keyg, iesi pa keesuyu tə. Ilena pá ponə təsulle cokèle taa. Pa cələyi kətulv, na ilé i ponə Isə kətaya təlate kiŋ.

9 Ilena i cosi na i nyayasi tə təo si, pə la kvtəəsəm si, Tacaa tənna pə təna. Kətaya ḥka kəkə lusa ka təna təyelə, ka səəsuŋ ke Tacaa caaki.

10 Kuhav ḥku ku kakaasaya pəsəyi kətəlaa nyəm kē. Mpi tə, pə kē kate taa kate pəlvuyu. Pə taya pəlv, pə kē kuhav ḥku pa ha Tacaa tə ku kakaasaya kē.

11 Ye pa tayənəyi Tacaa maya təyənaya kuhav si, pa nyayasi-kuyu kəkə ke ma həte taa, pə fei si pá tu pə taa kē kuvusum yaa tuŋ.

12 Pa pəsəyi na pá ha-m tuŋ na kuvusum ke waatu wei pa pukina-m təyənaya kalaalaya tə. Ama tuŋ na kuvusum mpəyi pə fei si, pá nyayasi kətaya təlate təo si, Tacaa má, má nu pə səəsuŋ.

13 Ye pa haakı Tacaa maya təyənaya kuhav, pə wees si pá tu təm kē. Mpi tə, mpi pə hvləyəna si nəyə ḥka ma na-me tə pəelaa tə, ka we tam təo. Pə təo kē pə wees si pá tuŋ təm ke paa təyənaya kuhav ḥku ku taa.

14 Ye yulu ləsəyi i tawa kancaalaya kuvusum kuhav, i wəki^a pə na pə ləetü kē, na i yəti.

---

^a **2:14 wəki:** Wəpu mpi pa yəyətəyi cəne tə, pə nəyəsəna ke iesi pa wəkuyu məsi ke Ləkpa taa na pa ḥmayaləyi tə.

15 Pə waali, ilena í pəli pə təo ké nim na í təni tulaalv. Mpúgyú pə wee si pa lá təyənaya kuhav təm taq.

16 Ilena kətvlv náá cosi pee kuyətēe ani, na í nyayasi pə na tulaalv təna. Mpí pə kəna kütəəsəm si Tacaa tənna pə təna. Təyənaya kuhav ḥku pa nyayasa Tacaa təyəle.

3

Nəyə kvlvmaya kpəntvəy kətaya

1 Mpúgyú Tacaa tasaa si: Ye nəyəlv caa i la-m nəyə kvlvmaya kpəntvəy kətaya ke nav. Pə wee si, apalunyəy yaa alv nyəj wei i tiili tá caamı təyə i ká kəna.

2 Ilena í təni i niŋ ke kpəntə nyvəy taa, na í lənti-teyə təsulle cokəle nənəyə. Ilena Aləj ləlvəy nyéma kətəlaa taa nəyəlv ḥmisi tə caləm ke Isə kətaya təlate kəŋkəməj təo.

3 Ilena pá nyayasi Tacaa ke nim təna, mpí pə pama lotu təo təo,

4 na timpee naale na a nim, na kəŋkəməj taa nyəm. Isu pa ləsvyv həołe, na pə kpənna timpee tə.

5 Ilena kətəlaa təni nantu ntəyi Isə kətaya təlate kəkə təo. Na pá nyayasi-ti na kuhav ḥku kəkə lusaa tə. Kətaya ḥka pa nyayasa Tacaa təyəle. Ka səəsunj ke i caakı.

6 Ye isu heu yaa pəj ke yvəl laki Tacaa ke nəyə kvlvmaya kpəntvəy kətaya. Apalv yaa alv nyəj wei i tiili tá caamı təyə i ká kəna.

7 Ye isu heu, ile i ponə-i təsulle cokəle kinj,

8 na í təni i niŋ ke heu nyvəy taa, na í lənti-i tə kinj təna. Ilena kətəlaa taa nəyəlv ḥmisi heu caləm ke Isə kətaya təlate kəŋkəməj təo.

9-10 Ilēna pā nyayasi Tacaa ke nim tēna mpi pē pama lotu tōa tō. Na timpee naale na a nim na kōŋkōmēj tōa nyām. Isu pa lēsuyu hōole na pā kpēnna timpee tō, na suka tēna.

11 Ilēna kōtulv nyayasi pē tēnaya kōkō ke Isō kōtaya tēlate tōa. Tēyōnaya kōtaya ḥka pa nyayasa Tacaa tēyōle.

12 Ye pōrī ke yulu laki kōtaya, ilē i ponā-i tēsulle cōkāle kiŋ,

13 na í tēni i niŋ ke i nyuyu tōa, na í lēnti-i tēna. Ilēna kōtēlaa ḥmusi i calēm ke Isō kōtaya tēlate kōŋkōmēj tōa.

14 Ilēna pā nyayasi Tacaa ke nim tēna mpi pē pama lotu tōa tō,

15 na timpee naale na a nim, na kōŋkōmēj tōa nyūm. Isu pa lēsuyu hōole na pā kpēnna timpee tō.

16 Ilēna kōtulv nyayasi pē tēnaya kōkō ke kōtaya tēlate tōa. Tēyōnaya kōtaya ḥka pa nyayasa Tacaa tēyōle. Ka sōosuŋ ke i caakī.

Tacaa tēnna nim cōlē nim cōlē tēna.

17 Pē tōa kē paa timpiyi Isēyeli nyēma kā wēe, paa waatu wei te, pē wēe si pā tōki kusəsutu tēnēye. Pē fei si pā tōyō kpēnte nantu nim, yaa tē calēm.

4

Kōtulv sōsō isayatv hūsuyu sōesi

1 Mprýgy Tacaa tōma Moisi si:

2 Telēsi Isēyeli nyēma si, ye pē yūkēna nōyēlu na í lá mpi Tacaa kisaa tō, na í yōki kiiu. Isēna pūntu kā la tōyōlo.

3 Ye kōtulv sōsō pēntēna, ilēna i tasēkēle taana yēlaa tēna. Pē wēe si í la Tacaa ke isayatv hūsuyu kōtaya ke nau apalv nyēj wei i tiili ta caamī tō.

4 I pukina nañ inaygi təsulle cokəle nənəyə. Iləna i təni i niñ ke i nyuyuñ taa, na i lənti-i Tacaa kiñ təna.

5 Iləna kətvlıñ səsə kraya kpəntə caləm na nyənaya na i svunə cokəle taa.

6 I liiki pə taa kē mpəle, iləna i ŋmisi təm naatosompəyəlaya, ke Tacaa kiñ tənaya cokəle puñyuñ kükayau təo, na pə təo pə təo cəne.

7 Iləna i taa caləm mpi tətəyə tulaalı təwəte hələñası təo kē cokəle taa təna. Pə waali, iləna i pəli caləm kükasəm ke kətaya təlate nte tə wə cokəle nənəyə tə təee.

8 Iləna i kəəli kpəntə nim cələ nim cələ təna. Pə krayau pə təna mpi pə pama pə taa lotu təo tə,

9 na timpee naale na a nim, na kəŋkəməy taa nyəm. Isu pa ləsuyu həəle na pá kpənna timpee tə.

10 Lona kvlumee anaygi pa setəygi nəyə kvlumaya kpəntuyuñ kətaya kpəntə təo. Iləna kətvlıñ səsə nyayañi nantu ntəygi kətaya təlate təo.

11-12 Pə kaasəygi nantu lənti, na tənuyuñ na nyuyuñ, na nəŋkpaañ, na lotu na pə taa nyəm təna. Iləna pá luna təsikile waali, ke lonte nte pa ləsəna tə mpaa na pá ləjki təluma nim nyəna tə. Na pá nyayañi-təygi kəkə ke təluma huçule təo.

Iseyeli nyáma təna isayatu huñyuñ səsəsi

13 Ye isu Iseyeli nyáma təna təpari kē pə yəkənaa, na pá la mpi Tacaa kisaa tə, na pá yəki i kiiu na pa təna pa təm si.

14 Iləna pə kəñ na pá cəkəna. Pə wəeə si pá ləsi nañ apalı nyəñ ke isayatu huñyuñ kətaya kē. Pa pukina-i təsulle cokəle nənəyə,

15 iləna pa nyuyuñ nyáma təni pa niñ ke kpəntə nyuyuñ taa. Na pá lənti-təygi cokəle nənəyə təna.

16 Iléna kétvlv səsə cosi tə caləm na í svnna təsulle cokèle taa.

17 I liiki pə taa kέ mpəle, iléna í ɳmisi təm naatosompəyəlaya, ke Tacaa kinj tənaya cokèle pvvuy kükayav na pə təo pə təo cəne.

18 Iléna í taa caləm mpi tətəyə tulalv təwəte hələŋası təo kέ cokèle taa təna. Pə waalı, iléna í pəli caləm kükkaasəm ke kətaya təlate nte tə we cokèle nənəyə tə təe.

19 Iléna í seti nim cələ nim cələ na í wə kətaya təlate təo.

20 Teitei isu i ka lapu i mayamaya i isayatv hūsuyu kətaya nau təyə i ká lana mə. Iléna í la Isəyeli nyéma tənaya isayatv hūsuyu kətaya, na Isə təyani-wəyə-ti.

21 Pə waalı iléna í ponə kpəntə kakaasaya ke təsikile waalı, na í nyayası-teyə kəkə, isu i ka lapu i mayamaya i isayatv hūsuyu kpəntə kətaya tə. Kətaya ɳka ka hūsəyı Isəyeli nyéma təna isayatv təyəle.

Nyyuy tu Səəsi

22 Ye isu nyuyu tu nəyəlvuy pə yvkənaa, na í la mpi i Caa Isə kisaa tə. Isu i yəka i kiiu na i təm sí.

23 Iléna pə kəo na í cəkəna i isayatv. Pə wəe sı, í la pəyətvuyu ɳku ku tiili tá caamı təyə isayatv hūsuyu kətaya.

24 I tənəyı i niŋ ke kpəntə nyuyu taa kέ. Iléna í lənti-teyə təsulle cokèle kinj, ke timpi pa ləntəyı kətası nsi kəkə lusaa tə sı təla tə. Kətaya ɳka ka hūsəyı isayatv təyəle.

25 Iléna kétvlv lii i mpəle ke caləm taa, na í taa-wəyı Isə kətaya təlate hələŋası təo, na í pəli kükkaasəm ke tə təe.

26 Iléna í wə nim cələ nim cələyə kətaya təlate təo. Isu pa lakuyu nəyə kvlumaya kpəntuyu kətaya kpəntə

tə. Iləna í la nyuyu tu inəyi isayatu hüsuyu kətaya na İso tayani-i-ti.

Icate tu ke yem səəsi

27 Ye işu yolu ke yem kē pə yukənəa, na í la mpi Tacaa kisaa tə. İşu i yəka i kiij taa nakulı, na i təm sí.

28 Iləna pə kəə na í cəkəna, pə wəə sı í la isayatu hüsuyu kətaya ke pəj alu nyəj wei i tiili tá caamı tə.

29 I tənəyi i niŋ ke kpəntə nyuyu taa kē, iləna í lənti-teyə timpi pa ləntəyi kətaya ɳka kəkə lusaa tə ka təla tə.

30 Iləna kətulv lii i mpəle ke caləm taa, na i taa İso kətaya təlate hələyəsi tə. Iləna í pəli kükəasəm ke tə teə.

31 Iləna pá seti kpəntə nim cələ nim cələ. İşu pa lakuyu nəyə külümaya kpəntuyu kətaya təte tə, na kətulv nyayası nantu ntəyi kəkə, na Tacaa nu pə səəsunj. Iləna í lá pəntulv ke isayatu hüsuyu kətaya na İso tayani-i-ti.

32 Ye heu ke i səəla isayatu hüsuyu kətaya lapu iles i kəna alvnyəj wei i tiili tá caamı tə.

33 I tənəyi i niŋ ke kpəntə nyuyu taa iləna i lənti-teyə timpi pa ləntəyi kətaya ɳka kəkə lusaa tə ka təla tə.

34 Iləna kətulv lii i mpəle ke caləm taa, na í taa kətaya təlate hələyəsi tə. Na í pəli kükəasəm ke tə teə.

35 Iləna pá seti kpəntə nim cələ nim cələ. İşu pa lakuyu nəyə külümaya kpəntuyu kətaya heu tə. Iləna kətulv nyayası-təyi kəkə na kətaya nyəntu lənti. Iləna í lá pəntulv ke isayatu hüsuyu kətaya na İso tayani-i-ti.

5

Saa wei pə wəə sı pá la isayatu hüsuyu səəsi tə

1 Saa wei pə wəe sɪ pá la ɪsayatv hūsuyv səəsi təyələ: Ye ɪsu yolv nūwa pa yəyətəna tuunav sɪ, i ləsɪ aseeta ke təm nti i nawa na i nyəma tə. Iləna i kisi tə yəyətuvv, pə ɪsayatv wə i nyuyv taa kē.

2 Lentı ɪlə, ye ɪsu pə yvkəna yolv, na i tokina asilima puluvv. Paə kpəntə kvsəpələ. Təyaya nyəntə, yaa taale nyəntə, yaa nyamanyama nəyəlv, i təm səpaya, na i pəsɪ asilima tv.

3 Ye ɪsu pə yvkəna nəyəlv, na i tokina yolv asilima naalı, na pə pilisi-i. Iləna i kəo i cekəna, i təm səpaya.

4 Yaa pə yvkəna nəyəlvv tanaav taa, na i tuuna kypantu yaa ɪsayatv. Iləna i kəo i cekəna, i təm səpaya.

5 Ye wei i lapa ɪsayatv nti pa kəesa ɪsəntə tə tə taa natəlī, pə wəe sɪ pəntv i hulı-təyı kətvlv, na i tisi sɪ i təm səpa.

6 Na i kəna heu yaa pəj na i la ɪsayatv hūsuyv kətaya. Iləna kətvlv ləpi-i pə səəsi.

Kvnyəntvnaa səəsi

7 Ye yolv wui heu yaa pəj sɪ i lana ɪsayatv hūsuyv kətaya. I pəsəyı na i caa ihokası naale yaa alukukunaa naale, na i ponaa Tacaa təyaya taa. Iləna i lá ləlv ke ɪsayatv hūsuyv kətaya, na ləlv ke kətaya ɳka kəkə lusa tə.

8 I cələyı kətvlv ke pa naale, na ilé i hulı lsə kē ɪsayatv hūsuyv nyəj na i yəki i lumaya. Ama u cəki nyuyv.

9 Iləna i cosi caləm na i ɳmisi-wəyı kətaya təlate kənjkəməj təo. Iləna i pəli kukaasəm ke tə təe. Mpúyv pə wəe sɪ i la ɪsayatv hūsuyv kətaya təm taa.

10 Pə waalı kē kətvlv laki kətaya ɳka kəkə lusa ka təna təyə alukuku naale nyəj, ɪsu pa siw tə. Iləna i lá pəntvlv ke ɪsayatv hūsuyv kətaya, na lsə hūs-i-ti.

11 Ye yulv feina alukukunaa naale, yaa ihokasi naale. I pəsəȳi na í ponā mulvum kiloonaa tooso na í lá isayatu husuyu kətaya. Ama pə fei sī í siti nim, yaa í təni pə təo kē tulaluv kē. Mpi tə, pə kē isayatu husuyu kətaya kē, pə taya təyənaya nyəŋka.

12 I pukina mulvum mpəȳi kətulv, ilena ilé í cosiwəȳi nkute. Ntē tə kəna kvtəosəm sī Tacaa tənna pə təna. Ilena í nyayasi pə na kətasilensi nsi sī we kətaya təlate təo təȳ Tacaa. Mpúgyu pə wee sī pá la isayatu husuyu səosi.

13 Ilena kətulv la pūntu ke isayatu husuyu kətaya na Isə hūsi-i-ti. Ilena kvtkaasəm pəsi kətulv nyəm, isu təyənaya kuhav səosi təm taa.

Tayañgvu Səosi

14 Mpúgyu Tacaa heela Moisi sī:

15 Ye pə yvkəna yulv, na í səo Tacaa ke cəlvu ke i nyəm, pə wee sī í kəna iwaau ḥku ku tiili tá caamı tə, na í lá tayanuyu kətaya. Iləsəȳi-kvuyu kaləkv taa kē, na í mayası na í ná sī ku liyitee tala isu pa suwa təsulle cokèle taa tə.

16 Ilena í fel̄ Isə kē kəml̄, na í səosi paa kakpası wei í təo kē kvlvum. Mpi tə, i wakələna Isə təyaya, ilena í cəla pə tənaya kətulv. Ilena ilé i lənti kpəntə, na í la pəntulv ke isayatu tayanuyu kətaya, na Isə hūsi-i-ti.

17 Paa pə yvkəna yulv kē na í yəki Tacaa kvsəsutv, i səyələaa tətəȳ.

18 Pə wee sī í ləsi kaləkv taa kē iwaau ḥku ku tiili tá caamı təȳ. I mayası na í ná sī ku liyitee tala isu pa suwa tə. Ilena kətulv ləpi-i isayatu ntī pə yvkəna-i na í la tə, tə tayanuyu kətaya, na Isə hūsi-i-ti.

19 Tasəkəle tayanuyu kətaya ntē. Mpi tə, yulv inī i ka wakələna Tacaa kē.

20 Mpýgý Tacaa heela Moisi si:

21-22 Ye ısu pa cela yulu ke puluþu sıw, yaa i kəntawı, yaa i ñmulawı, yaa i muylaa ké na í hiki-wı, yaa i tu hii-wı na í kpæesi. Ilena í looli na í tuu, na í takı ısayatu ısu mpı pø taka, i wakələna Tacaa ké, na i təm səpa.

23-24 Ye kuyaku ıku pø kula i waalı, pø wees si í məjna, yaa í feli kpənte tv kék. Haləna í saəsi paa kakpası wei i təo kék kvlum, na í kpənti na í cəle-i.

25 Pəle pø waalı, pø wees si í pona kətvlı ke ısayatu tayanyu kətaya iwaau ıku kv tili tá caami tə. I mayası na í ná si ku liyitee tala ısu pa suwa tə.

26 Ilena kətvlı la pıntu inəyi ısayatu tayanyu kətaya ke Tacaa kinj. Na ilé í huſi-i-ti, paa tə kék nti.

6

Kətaya ıka kəkə lusa ka təna tə ka təo kvsəəsntv

1 Mpýgý Tacaa təma Moisi si:

2 Teləsi Aləŋ na i lılvı nyémə ke kətası nsi kəkə lusaa tə, si təo kvsəəsntv.

Pø wees si, kətaya ıka ma kəkə lusa mpı tə, kák wees kətaya təlate taa kék ahoo tənaya, kəkə i taa te.

3 Tev fej tanaŋ ilena kətvlı təyəli kponkpontu ton nyəntu kəmsa, na í suu pø capa, na í kuu kətaya ıke ka təlumma nim nyəna na í hutı-yęye kəŋkəŋ taa təna.

4 Ilena í layası wontu na í luna təlumma anəyi təsikile waalı. Lonte ntęye pa ləsəna tə mpaa na pá ləkə təlumma nim nyəna.

5-6 Pø fej si kətaya təlate kəkə i te. Paa ifemle ntęye kətvlı ka nyətəyi taası kufası. Ilena pácó í təni kətaya ıka kəkə lusaa tə ka nantu, na nəyə kvlumaya kətaya kpənte nim cələ nim cələ ke pø təo.

Təyənaya kuhav təə kusəəsntv

7 Ye təyənaya kuhav təm taa, ilə pə kusəsntu ntə. Pə wəe sı Aləñ ləlvəñ nyéma taa kətvlə nəyəlv, ká ponnakəyə Tacaa ke kətaya təlate kiñ.

8 Iləna í cosi məlvəm mpi pa sita nim təyə ñkute na tulaluv təna, na í nyayası kətaya təlate təə. Mpə pə kəna kvtəəsəm sı Tacaa tənna pə təna, na i caakı pə səəsntj.

9 Kətəlaa ká təyəna pə kvtəəsəm mpəyi Isə lonte taa ke təsulle cokəle kataya taa təna. Ama pə fei sı pá təsi pə təyənaya na kuvusvum kέ.

10 Mpə tə, kuhav ñku pa ha Isə ma tə, ku taa kέ ma cəla-węye pa paa tete. Pə kέ kate taa kate pəlvəñ, isu isayatv hūsuyv, yaa təyanuyv kətası nantv.

11 Ilə Aləñ ləlvəñ nyéma apalv nyéma tike ká təkəna pə təyənaya ñke. Mpə tə, kətaya ñka pa kəna Tacaa ke mpə tə, ka həyəlvəñ kέ pa nyəm ke tam təə kέ. Pə təə kέ ye yulv kpai tv wei i ta ke Aləñ ləlvəñ tv tə, i tokinaa, isu i səpa.

12 Mprýý Tacaa təma Moisi si:

13 Ye pa kpawa Aləñ na i pəyalaa ke kətəlaa, na pá pəli-węye nim, pə wəe sı pá kənna-m kuhav ke məlvəm kiloonaa toosoyo paa kuyaku ñku. Həyəlvəñ ke tənañ na leñkv ke taanaya.

14 Paa nyugutı məlvəm mpəyi na nim, na pá tó pə pətəpetaya ke nyəyəlvəñ kuvvalvəñ təə. Pə waalı iləna pá pətəti-ké na pá pona kətaya təlate təə, na Tacaa lañle həena kətaya ñke ka səəsntj.

15 Ye waatu nəyəlv pa kpa Aləñ ləlvəñ nyéma taa nəyəlvəñ kətvlə səəsntj, i leetı kypəñ lonte. Kuhav kuvləmuyv ñkuyv i ká kəna, na í nyayası pə tənaya Tacaa má. Pə kέ ma kiiu tam təə nyəñkv kέ.

16 Ye kətəlv kənna i mayamaya i təyənaya kuhav, pə wəe sı pá nyaşası pə tənaya, pə taa pulu fei təyən.

Isayatu huşuyu kətaya təə kusəəsutu

17 Mərýý Tacaa təma Moisi sı:

18 Teləsi Aləñ na i pəyalaa ke isayatu huşuyu kətası kusəəsutu.

Lonte nte tə taa pa ləntəyi kətası nsi kəkə lusaa tə, sı təla təyə paa lənti isayatu huşuyu nyənte tətə. Pə nantu ke kate taa kate pulupuyu.

19 Kətəlv wei i lapa pə təmle tə, təsulle cokəle kataya taa kέ pə wəe sı i təyə-təyi lonte nte tə wəna tə mpaa tə tə faa.

20 Ye yulv ke yem i tokinaa, i lepa. Tə caləm i yawa puyu təə, lonte kələmtələ nté tə taa kέ paa nyaalı-wı.

21 Ye cuyu tiipile taa kέ pa təsa pə nantu, ye pa təma pə wəe sı pá yəki-təyə. Ama ye nyəyəluyu kusəəsuyu nyənte taa, ilə pá nyaalı-təyə teu, na pá kilisina lum ke səsəm.

22 Kətəlaa na pa təesi taa apalaatike ká təyəna nantu ntı. Pə taya pulu, tə kέ kate taa kate pulupuyu.

23 Ama ye pa suvna kpəntə nte tə caləm ke təsulle cokəle taa, na pá lana isayatu huşuyu kətaya ke Isə təyaya taa, tə nantu fei təyən tətə. Pə wəe sı pá nyaşası-təyə kəkə kέ.

7

Tayənuyu səəsi təə kusəəsutu

1 Mərýý Tacaa tasaa sı: Tayənuyu səəsi kusəəsutu ntə. Tə kέ kate taa kate puluyu.

2 Lonte nte tə taa pa ləntəyi kətası nsi kəkə lusaa tə, sı təla təyə paa lənti isayatu huşuyu səəsi nyənte

tao. Ilena kətvlv ηmisi tə caləm ké kətaya təlate kəŋkəməj təo.

³ Ilena pár kəəl kəpəntə nim cələ nim cələ təna. Pə kpayav pə təna mpi pə pama pə taa lotu təo tə,

⁴ na timpee naale na a nim, na kəŋkəməj taa nyəm. Isu pa ləsuyu həəle na pə kpənna timpee tə.

⁵ Ilena kətvlv nyayası pə tənaya kətaya təlate təo. Tayanuyu kətaya ntə.

⁶ Kətəlaa təesı taa apalaa tike ká təyəna nantu ntəy lonte nte tə wəna tə mpaa tə tə taa. Mpı tə, tə ké kate taa kate puluyu.

⁷ Tayanuyu kətaya na isayatu huşuyu nyəjka pə kusəsütu we kvlvmtv ké. Kətvlv wei i lapa pə təmle tə, inı i tənna pə nantu kukaasətv.

Kətəlaa nyəm

⁸ Ye isu nəyəlv kəna kəpəntə si i laki kətaya ηka kəkə lusaa tə. Kətvlv wei i lapa pə təmle tə, inı i tənna tənuyu.

⁹ Ye pa kəna Isə ke təyənaya kuhav, isu potopoto, yaa kakalası, yaa pətəpetaya, yaa kutoŋəm, ilə kətvlv wei i lapa pə təmle tə, inı i tənna.

¹⁰ Ama pə kaasa təyənaya kuhaaŋ lələŋ tə. Paə nim kusitaya yaa kpətə nyəjka, kətəlaa taləyəna pə tənaya teitei.

Nəyə kvlvmaya kpəntvuyu kətası təo kvsəsütv

¹¹ Nəyə kvlvmaya kpəntvuyu kətası nsi pa laki Tacaa tə si kusəsütu ntə.

¹² Ye seetv kətaya ke pa lapa, pa pukina tətəyə kuvusum fei kakalası nsi pa sita nim tə, pə pətəpetası nsi si təo pa taa-wi tə, na molvum kvpam mpi pa nuuyutina-wi tə pə kakalası.

13 Pələ pə paasi, pa səəsəyi kuvusum potopoto ke seetü kətaya ηke ka təo.

14 Iləna pá ləsi kakalası nsi si təm tooso təo kέ kuvumaya kuvumaya, na pá kpaasi isətaa ke Isə kətaya təlate kiŋ. Iləna kətvlı wei i ηmusə kpəntə caləm ke tə kəŋkəməŋ təo tə, i kpaya səle.

15 Ye seetü kətaya kpəntə nantu ilə, pə wəe sı kuyaku ηku ku mayamaya ke paa təyə-ti, pə fei si tə fe tev.

16 Ye isənə nəyələn lapa nəyə kuvumaya kpəntüyən səcəsi, yaa i ka sıu nəyə, iləna i la pə səesi, pa pəsəyi na pá təyə pə nantu ke kuyaku ηku, na pá təyə pə kuvkaasətu ke pə tev kufemuyu.

17 Ye tə tala kuyaku tooso nyəyku wule, ilə pə wəe sı pá wə-təyə kəkə.

18 Wei i təyə pə nantu ke kuyaku tooso nyəyku wule, Tacaa kaa mu i kətaya. Pəyele i kətaya kaa waasi tətə. Pə pəsa kusəyətu pulupu kέ. Ye wei i təyaa pə məli i nyuyu taa.

19 Ye pə nantu i tokina asilima pulupu, tə fei təyən tətə. Kəkə ke paa nyayası-ti.

Pə wəe sı mpa pa feina asilima tə, pa tike paa təyəna pə nantu.

20 Ye isənə nəyələn we asilima taa, na pá la Tacaa ke nəyə kuvumaya kpəntüyən kətaya na pəntü təyə, pə wəe sı pá ləsi-i Isəyəli kpekəle taa.

21 Mpə tətəyə ye nəyələn tokina asilima tv, paa yulv, paa kpəntə. Iləna pəntü təyə kətaya ηke ka nantu. Paa ləsi-i tətəyə Isəyəli kpekəle taa.

Isə kisina i yəlaa ke nantu nim na tə caləm təyən

22 Mərýý Tacaa təma Moisi si:

23 Teləsi Isəyəli nyəma si: Pə fei si i təyə pulupu nantu nim. Paa nau yaa heu yaa pərý.

24 Kpəntə kusəpələ, yaa nte pə kpawa na pə cəlī tə, tə nim fei təyən. Ama i pəsəyi na í lana-wəyi paa mpi.

25 Ye nəyəlv təyə təla nna pa laki Tacaa ke kətaya qəka kəkə lusaa tə ka nantu cəka nim nyəyka, pə wəe sì pá ləsi-i Isəyeli kpekəle taa ké.

26 Mpu tətəyə paa timpiyi í ká caya, pə fei sì í təyə sumaya yaa wontuğu nakulı ku caləm.

27 Ye wei i təyə caləm pə wəe sì pá ləsi-i Isəyeli kpekəle taa ké.

28 Mprýý Tacaa təma Moisi sì:

29 Teləsi Isəyeli nyáma ke kusəsütvnaa panə sì: Ye yulv lapa nəyə kvlumaya kpəntuyu kətaya, pə wəe sì, i ləsi Tacaa paa tete ké, na í cəle-i.

30 I mayamaya i niŋ ká təkəna na í ponə Tacaa ke nantu nim cələ nim cələ, na laŋle sì pá nyayası kəkə. Iləna i ha laŋle ntəyə Tacaa ke Isə kətaya təlate kiŋ.

31 Aləŋ na i pəyalaa pa tətəyəle nté. Iləna kətulv nyayası nantu nim nyəntu ke kətaya təlate təo.

32 Pə wəe sì pá ləsi nəyə kvlumaya kpəntuyu kətaya yule ntəyən nyəntə na pá cəla kətulv.

33 Kətəlaa taa wei i pukina kpəntə caləm na tə nim ke kətaya təlate təo tə i paa tete nté.

34 Tacaa mayamaya heelina Isəyeli nyáma mə sì, i ləsi nəyə kvlumaya kpəntuyu kətaya kpəntə yule, na pə laŋle na i cəla kətulv Aləŋ na i ləvən yu nyáma. Mpi tə, nantu ntı tə ké pa paa nyəm ke tam təo ké.

35 Mpi mpi pa kəla Tacaa kətası təo tə, pə pəsəyi Aləŋ na i pəyalaa pa nyəm ke kuyaŋku pa kpə-wəyə Tacaa kətuyu təmle taa təyə.

36 Tacaa təna Isəyeli nyáma sì, pá cəla-wəyə kuyaŋku pa kpaa-wəyə kətəlaa na pá pəli pa nyəəŋ

taa kέ nim tə. Pə wεε sι í təkι kvsəsutu tənεyε tam təo kέ.

³⁷ Kətaya ηka kəkə lusa ka təna tə, na təyənaya nyəŋka, na ısayatv huſuv nyəŋka, na tasəkəle tayavuv nyəŋka, na kətəlaa təmle taa svvv nyəŋka, na nəyə kulumaya kρεntuv pə kətası kiŋ nté.

³⁸ Tacaa suna kiŋ ınəyı Moisi ke puyu ηku pa yaa sι Holepu tə ku taa. Kyakv ηku tətəyə i tuwa ıseγeli nyέma ke wulaya tətu taa sι, pά laki-i kətası nsι.

KOTELAA KANCAALAYA NYEMMA TƏMLE TAA SVUU

8

Kətəlaa təmle taa svvv kətaya

¹ Mрýgý Tacaa təma Moisi sι:

² Yaa Aləŋ na i pəyalaa ke təsulle cokəle nənəyə. Iləna n̄ yele na pá kəna kətaya wontu kususuutu, na pə nim mpi pa pələyı nyuv taa tə. Na pá kəna ısayatv huſuv kətaya na v apalv nyəŋ, na ıwaaŋ naale, na potopotona mpa pa taa kəkəsum fei təyə cəkəlaya.

³ Iləna n̄ koti ıseγeli nyέma kpekəle təna tətəyə lonte nté tə taa.

⁴ Mрýgý Moisi lapa ısu Tacaa təyv-i tə, na ıseγeli nyέma kpekəle koti təsulle cokəle nənəyə.

⁵ Iləna i heeli-wε sι nti Tacaa suwa təyələ.

⁶ Ntəna Moisi yele na Aləŋ na i pəyalaa pá kəo na i sɔ-wεyε kətaya ləm.

⁷ Iləna i suu Aləŋ ke pətəe toko, na i ləli-i tampala, na i suu-i capa. Iləna i paa-i kətaya pəntə takə^a, na i

^a **8:7 kətaya pəntə takə:** Wontuvu ηku pa yaa sι kətaya pəntə tə, ku ke kətəlaa toko

tamsı i njusı ke i siyile taa. nəyəlvən, na pá paakı pa lanja taa isu kukunaa paakı saalaya ḥka tə pə taka.

⁸ Iləna í paa-i lanje huluyu, na í tú kү taa kέ wala pee taka^a ke naale. Anəyi pa mayasayana na pá nyəŋ ləsə kuyəgötvtv.

⁹ Ntəna í temi-i nyuyu saalaya, na í matı ka təo kέ ləsə kuyusuyu. Kule kү kέ wula kέ, na kү wə isu tuyu hetuyu. I isentaa təo kέ i matəna kuyusuyu ḥku, isu Tacaa ka kəesuyu-i tə.

¹⁰ Mərýý Moisi kpaya kətaya nim, na í feenı təsulle cokəle, na tə taa wontu təna, na tə pəsi ləsə nyəm.

¹¹ Iləna í njusı kətaya nim ke təm naatosompəyəlaya ke kətaya təlate na tə wontunaa təo. Lum kəsañəm cəmse səsə na pə kpete təo kέ i njusı nim məri si wontu nti tə pəsi ləsə nyəm.

¹² Na í pəli Aləñ nyuyu taa kέ kətaya nim, na í pəsi ləsə nyəj.

¹³ Pələ pə waalı kέ i yelaa na Aləñ pəydaa kpətəna, na í suu-wəyə pa capanaa, na í ləl-i-wəyə pa tampalanaa. Iləna í pa-wəyə pa kahusi ke teitei isu Tacaa ka siw tə.

¹⁴ Mərýý Moisi yelaa na pá kəna isayatu huşuyu kətaya nau apalunyəñ. Iləna Aləñ na i pəyalaa pá təni niñ ke i nyuyu təo.

¹⁵ Mərýý Moisi lenta-i, na í lii mpəle ke i caləm taa, na í nyətə ləsə kətaya təlate ḥkulunjası taa hələnjası təo, na pə tayani-te. Iləna í pəli caləm kukaasəm ke kətaya təlate təe. Isəna i lapa na kətaya təlate pəsi ləsə nyəntə na pá lakəna-təyə isayatu huşuyu kətası təyəle.

---

^a **8:8 wala pee taka:** Pə kέ kətaya wontu nti pa naakayana ləsə luju nyəntə təyə. Tə ta nyı isəna pa lakayana-ti tə.

16 Mpúgyú Moisi kóola nim téna, mpi pë rama kpénté lotu tóo tó. Paá timpee naale na a nim, na í setí hóole nøyø, na í nyayasi pë ténaya Isó kótaya télate tóo.

17 Pë kaasayi nañ iñi i ténugn na i nantu na pë taa lotu, lëna pá luna pë ténaya tesikile waali, na pá nyayasi kókø, Isu Tacaa ka sun tó.

18 Mpúgyú pa kóna kótaya ñka kókø lusa ka téna tó ka iwaav, na Aløj na i pøyalaa pá téni pa niñ ke ku nyugn tóo.

19 Moisi lenta-ku, lëna i ñmisi ku calém ke kótaya télate kójkómøj tóo.

20 Lëna i faya-kygn pilijasi, na í nyayasi pë na pë nyugn na pë nim.

21 Lëna í nyaali lotu na nøykpaasi ke lvm, na í nyayasi pë na nantu ntí tê kaasaa tøyø kótaya télate tóo. Kótaya ñka kókø lusa tøyøle. Ka sœsunj ke Tacaa caaki.

22 Mpúgyú Moisi yelaa na pá kóna iwaav naale nyøjku ñku paá la kótaya na pë sun Aløj na i pøyalaa ke kótelaa témle taa tó. Lëna pá téni pa niñ ke ku nyugn tóo.

23 Mpúgyú Moisi lenta iwaav ñku, lëna í lii ku calém na í taa-wøyí Aløj ñkrajuñu ntøyøj nyøjku nøyø taa. I taa-wi tøtøyø i apalumprøle ntøyøj nyønte tóo, na i apalunømprøle ntøyøj nyønte tóo tóo.

24 Lëna í yele na Aløj pøyalaa kó na í taa calém tøtøyø pa ntøyøj ñkrajuñi nœsi taa, na pa ntøyøj apalumpee na apalunømpee tóo. Lëna í ñmisi calém kukaasam ke kótaya télate kójkómøj taa.

25 Mpúgyú Moisi kpayá iwaav nantu nim nyøntu. Isu suka, na lotu taa nim, na hóole nøyø, na timpee naale na a nim, na yule ntøyøj nyønte.

26 Iléna í lési kükusum fei potopotonaa mpa pa ha Isó tó, pa tóku taa kék pë kakalaya kulumaya, na nim nyéñka, na tinte payale, na í sú nantu nim nyéntu na ntóyøn yule pë tóo.

27 Iléna í tú pë ténaya Aléñ na i pøyalaas pa niñ taa, na í heeli-wë si pá ha-téyi Tacaa.

28 Pë waalí kék Moisi mu kuhaañ inéyi pa niñ taa na í nyayasi-i kótaya télate tóo kék kótasí nsi kókó lusaas tó si tóo. Kótelaas témle taa svuu kótaya nte. Pë kótaya ñka kókó lusa ka téná tóyøle. Pë sáasvñ ke Tacaa caaki.

29 Mpúyú Moisi kpaya kótelaas témle taa svuu kótaya kpønte lañle, na í ha Tacaa ke kótaya télate kiñ. Iléna nantuñ ñku ku pësi Moisi nyéñku isu Tacaa ka suw tó.

30 Pë waalí kék i kpaya kótaya nim, na calém mpi pi wë Isó kótaya télate tóo tóyø pëcø, na í ñmusi Aléñ na i wontu tóo. Na i pøyalaas na pële pa nyéntu tóo tóo. Iléna Aléñ na i pøyalaas na pa wontu küsusuutu pa pësi Isó nyém.

31 Mpúyú Moisi heela Aléñ na i pøyalaas si: I tési heu apalv naale nyéñ nantu ke tésulle cokèle nónøgø. Iléna í tóyø-téyi ténaya më mayamaya, na potopotonaa mpa pa lapa kótaya tóo tóo. Isu ma kéesvñ-më tóo.

32 Ye pë kaasa nantu yaa potopoto, pë wëe si í kák wë kókó.

33 I kák caya tésulle cokèle nónøgø ke kuyeeñ naatosompøyølaya. Pë fei si í lu téná. Haléna më témle taa svuu kótaya kuyakv kancaalaya na kantékaya nyéñku wule.

34 Tacaa mayamaya suna si pë la isu pë lapa saña iséntø tóo. Iléna pëcø pë huvi më isayatu.

35 I caya tésulle cokèle nónøgø ke ilim na ahoo ke wëe naatosompøyølaya iní na í tóki Tacaa küsésutu.

Ilε í kaa sí. Moisi sí: Nti Isə heela-m təyəle.

³⁶ Mprúgyú Aləŋ na i pəyalaa pa lapa nti Tacaa ka heela Moisi na í teləsi-wə tə.

9

Aləŋ na i pəyalaa pa kancaalaya kətasi

¹ Mprúgyú kuyaku pəlefəi naanuwā nyəŋku wule, Moisi yaa Aləŋ na i pəyalaa na Isəyeli səsaa tətə.

² Iləna í heeli Aləŋ sí: Caa navle nte tə tiili tá caamı na paa la-teχe isayatu hūsuyu kətaya tə. Na heu apalu wei i tiili tá caamı na paa lapi-ı kətaya ɳka kəkə lusa ka təna tə, na n̄ kəna pə naaleχe Tacaa kiŋ.

³ Pə waali, iləna n̄ tv Isəyeli nyéma na pá kəna pəŋtuluyu ɳku paa la isayatu hūsuyu kətaya tə. Na pənaya kvlumaya navle na pə iwəyaya mpa pa tiili tá caamı, na paa la-węχe kətaya ɳka kəkə lusa ka təna tə.

⁴ Na nav na heu apalu nyəŋ wei paa la nəyə kvlumaya krentuyu kətaya tə. Na təyənaya kuhav ɳku pa nuqutina nim tə. Mpi tə, saŋa mayamaya ke Tacaa ká hvli-męχe i ti.

⁵ Waatv wei pa kəna təsulle cokəle nənəyə ke mpi mpi pə həla Moisi yaawa tə iləna Isəyeli nyéma təna kpətəna cokəle nté na pá səŋ Isə təyaya kiŋ.

⁶ Iləna Moisi tə sí: Nti Tacaa tv-mə təyəle. I la-ti, na Isə teeli wee mə həku.

⁷ Mprúgyú Moisi təma Aləŋ sí: Kpətəna Isə kətaya təlate na n̄ ləsi tə təo ké isayatu hūsuyu kətaya, na ɳka kəkə lusa ka təna tə. Iləna n̄ la isayatu hūsuyu kətaya ke i na yəlala pa nyəŋən̄ təo. Pə waali, iləna n̄ la yəlala nyəŋən̄ təo ké kətaya, na n̄ la-węχe isayatu hūsuyu nyəŋka, isu Tacaa siu tə.

8 Mpúyú Aləŋ kpətəna Isə kətaya təlate, na í lənti navle na í la-tęxę i isayatv hūsuyv kətaya.

9 Iləna i pəyalaa pona-i tə caləm na í lii pə taa kék mpəle. Iləna í taa Isə kətaya təlate hələŋəsi təo, na í pəli-wəyi tə təe.

10 Kələna í nyayasi tə təo kék kpənte nim cəlo nim cəlo. Na timpee na həəle, isii Tacaa tүyv Moisi tə.

11 Pə yela nantu na tənuyv, iləna pá luna təsikile waali na pá nyayasi kəkə.

12 Mpúyú Aləŋ lenta heu apalv nyəŋ wei kəkə lusiŋi i təna tə. Iləna i pəyalaa cəle-i kpənte caləm na í ŋmusı-wəyi kətaya təlate kəŋkəməj taa.

13 Na pá cəle-i tətəyə tə nyuyv na tə nantu na pá səta-təyı tilima, na í nyayasi-təyı Isə kətaya təlate təo.

14 Iləna í nyadlı pə taa lotu na nəŋkpaasi na í nyayasi-təyı nantu lənti təo.

15 Pə waali kék Aləŋ lapa Tacaa ke yəlaa kətası. I kpaya pərətuluyv ŋku yəlaa ka kəna pa isayatv hūsuyv təo tə. Iləna í lənti-kv, na í lá-kvuyv kətaya isii i ka lapv navle tə.

16 Mpúyú i lapa kpəna naale inəyi kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə, isii pa suv tə.

17 Iləna í pona təyənaya kuhav, na í cosi ŋkute na í nyayasi-təyə kətaya təlate təo, na í kpənna paa kuyakv ŋku kətaya ŋka kəkə nyaya ka təna tə.

18 Mpúyú i lenta nav na heu apalv wei yəlaa ka kənaa si pa laki nəyə kələmaya kpəntuyv kətaya tə. Iləna i pəyalaa cəle-i kpəna anı a caləm na í ŋmusı Isə kətaya təlate kəŋkəməj təo.

19 Na pá cəle-i tətəyə nav apalv nyəŋ nantu nim nyəntv, na heu apalv nyəŋ suka, na pə taa lotu təo nim na timpee na həəle.

20 Iləna í təni nim cələ nim cələ nantvnaa mpəyəs kpəna anı a naale a lajə təo. Iləna Aləŋ nyagasi nantu nim nyəntv ntəyi kəkə ke kətaya təlate təo.

21 Na í ha Tacaa ke lajə anı na ntəyən yule ke Isə kətaya təlate kiŋ ke teitei isu Moisi ka kəesvən-ı təo.

22 Waatv wei Aləŋ təma isayatu hūsuvu kətası na nsi kəkə lusa sı təna tə na nəyə kvlvmayə kpəntvən nyənsi ke lapu, iləna í kpaasi i niŋ na yəlaa təo na í tənsi-wəyə nəyə kvpənka. Iləna í lu Isə kətaya təlate təo na í tii.

23 Mərəyó Moisi na Aləŋ pa svvv təsulle cokəle taa. Waatv wei pa luwa, iləna pá tənsi yəlaa ke nəssi kvpənka. Iləna Tacaa teeli na yəlaa təna hekv.

24 Tənaya kəkə kvlaa na ká nyaya kətaya ḥka kəkə lusa ka təna tə, na nantu nim nyəntv. Yəlaa təna ná mpv, iləna pá yaya lajhvlvmlə kakiisası na pá hoti pa isentəo ké atə.

10

Ləyáya təə kvəsəsuv

1 Mərəyó Aləŋ pəyalaa naale, Natapı na Apihu, pa kpaya pa tulaalv cofolonaan na pá hee kəkə na pá tú tulaalv ké ka təo. Iləna pá lá Tacaa ke tulaalv kətaya kpai nyəŋka. Pa ta təŋ isəna Isə ka suwa təo.

2 Tənaya kəkə nakələ luna cokəle taa, na ká nyaya-wəyə kpakpaa na pa isə.

3 Mərəyvələ Moisi təma Aləŋ sı: Tacaa təma-meyə-təyi kpaalvən ke saa wei i tənaya sı:
Ma caakı ké sı mpa pa kpətəyəna-m tə,
pá nyana ma tənaŋŋ wəetv, na pá tv-m teeli ke yəlaa təna kiŋ.

Iləna səyəntv anaam pü Aləŋ na i su təkulum.

4 Ó Mpúgyú Moisi yaa Aləŋ caa taalu Wusiyeli pəyalaa, Mikayeeли na Ilisafan si: I polo í kpaaya mə təetvnaa mpa pa səpa təyə cokəle kiŋ, na í luna na í hatələna təsikile.

5 Iləna pá polo pa ləsi sətaa mpe, na pa capanaa ke tesikile waali, isiu Moisi yəyətuyu tə.

6 Ó Mpúgyú Moisi heela Aləŋ na i pəyalaa lelaa naale, Ilasaa na Itamaa si: I taa yele mə nyəəsi seyelvən, yaa í cəli mə wontu ke láyáya təo. Pə taa kəo na í kəna mə təo ké səm, na Tacaa mu Isəyeli kpekəle təna na pááná. I yele mə təetvnaa Isəyeli nyéma na pá caya mpa Isə kuna kəkə tə pa láyáya.

7 Aləŋ pa mayamaya pá taa hatələna təsulle cokəle nənəyə təna. Pə taa kəo na pá sí. Pə taya pəlv, kətaya nim mpi pa pəla-me tə, pə pəsa-mege Tacaa təmle nyéma ké.

Ó Mpúgyú Aləŋ na i pəyalaa pa muwa Moisi təm ntı.

Svlv m toŋ nyəm təo kvsəsutv

8 Ó Mpúgyú Tacaa təma Aləŋ si:

9 Pə fei si nyana nyá pəyalaa mə taa nəyəlv í nyəə svlv, yaa kəkəkəm napəli, na pəcó í svv təsulle cokəle taa. Ye í lapa mpu, í ká si. Kiiu ɳku pə wəe si mə na mə ləlvənyu nyéma í ká təki tam təo təyəle.

10 Iləna pəcó í pəsi na í fayasi Isə nyəm na kpa nyəm, na asilima na kypam.

11 I taa nyəə-wi tətəyə waatu wei i seyəsəyi Isəyeli nyéma ke kiŋ wei i təna Tacaa ka hula Moisi na í teləsi-me tə.

Kətaya nantv təo kvsəsutv

12 Ó Mpúgyú Moisi heela Aləŋ na i pəyalaa naale, Ilasaa na Itamaa mpa pə kaasa-i tə si: I kpaaya Tacaa

təyənaya kuhau ḥku kəkə nyayaa na kú kaasi tə. Iləna í tú kuvusum fei kakalası, na í təyə-səyi Isə kətaya təlate kiŋ. Mpi tə, pə ké kate taa kate təyənaya kέ.

13 Isə lonte kate nyənte taa kέ í ká təyə-kέ. Tacaa təyənaya kuhau ḥku i ha Aləŋ na i piya ke pa paa tete ısu i ka heeluyu-m təyəle.

14 Təla wena Isəyeli nyéma laki nəyə kuvumaya kpəntuyu kətaya, na pá ha laŋle na yule ke Tacaa ke Isə kətaya təlate kiŋ tə, tə pəsa mə paa nyəm kέ. Ilə nyana nyá pəyalaa na mə alaa nyéma í ká təyəna-təyi lonte naŋŋ nyənte taa.

15 Pə wəe si Isəyeli nyéma í kəna yule na laŋle, na pə səosəna nim cələ nim cələ nantu. Təleŋe kətəlaa wəki kəkə ke kətaya təlate tə kέ waatu wei pa təma-təyi Tacaa ke hav ke kətaya təlate kiŋ tə. Iləna tə pəsi nyana nyá pəyalaa mə nyəntu ke tam tə ısu Tacaa yəyətuyu tə.

16 Mpúyú Moisi pəeeka pəŋtuluyu ḥku pa lapa kətaya ke yəlaa isayatu hūsuyu tə tə ku təm. Iləna í nu si pa nyayasa-kuyu kəkə. Ntəna í mu pāáná na Aləŋ pəyalaa llasaa na Itamaa. Mpúyú í pəəsa-wə si:

17 Pepe tə kέ í tə təyə kətaya ḥke ka nantu ke lonte kate nyənte taa? Mpi pə tə tə, pə kέ kate taa kate təyənaya kέ. Tacaa ka hana-meyə kpəntə níté si í waasi Isəyeli kpekəle ke pa kawalaya. Iləna í lá pa nyəŋŋ tə kέ isayatu hūsuyu kətaya.

18 I kpəntə caləm ta polo Isə təyaya taa, pu wəe kέ si í təyə tə nantu ke lonte kate nyənte taa, ısu maa heeluyu-me tə.

19 Mpúyulə Aləŋ cəwa Moisi si: Nyəni, saŋa ke ma pəyalaa lapa pa isayatu hūsuyu kətaya, na ḥka kəkə lusa ka təna tə. Pəco n nyəma laŋwakəllə nte

tə mayana-m tə. Maa pəsı na má təyə isayatu hiusuyu kətaya kpəntə nantu na? Tacaa lanjə ká heena-m?

²⁰ Moisi nuwa təm nti, ilena i mu-ti.

MPI PƏ KE ASILIMA NA MPI PƏ KE KUPAM TƏPƏTCƏM

11

Təla asilima nyəna na kvpana pə təm

¹ Mpýgy Tacaa heelə Moisi na Aləŋ si:

² I teləsi lseχeli nyəma si, atə təla taa, nna nna i ká təyə təyəle,

³ nna a acuwa faya, na á wəna talası tə.

⁴⁻⁶ Ama pə fei si i təyə yooyoo, na puγu namaya, na kpaca. Təla anı a wəna talası yaa, ilə a acuwa ta faya kék.

⁷ Pə fei si i təyə afə tətə. Mpi tə, paa i acuwa faya, tə, i feina talaya.

⁸ Pə wee si i nyəni təla anəyi asilima nyəna kék. I taa təyə-yə. Pécó i taa tokina a kusəpəe ke tokinav mayamaya.

⁹ Ye pə kaasa lvm taa wontu ilə, i təyə tiina wena a wəna lvm yaalən na setu tə. I kii wena a feina mpv tə.

¹⁰ Pə kaasuyu lvm təna taa wontu lənti, yaa pə nyamanyamanan a mpa pa feina lvm yaalən na setu tə, pə kék-meyə acaalətə kék.

¹¹ I nyəni-təyə asilima, i taa təyə-ti, yaa i tokina tə kusəpətə.

¹² I kii lvm taa wontu təna nti tə feina lvm yaalən na setu tə.

¹³⁻¹⁹ Suması nsi pə wee si i nyəni asilima na i kii si təyən təyəle: Yeleku, na kpimle, na həkələ, na katəkatuyu, na taataa, na təyənakpeluyu, na

kulaaluyu, na tintəkəlaya, na səmuyu, na sı piitimnaa təna.

20 Pə wees sı i nyəni asilima ke nyamanyamananaa mpa pa təna pa wəna kej na nəəhees liyiti tə.

21 Ama i təyə pa taa mpa pa wəna kej na nəəhees liyiti na nəŋkpaasi na pá ɣmaakı tətu təo tə pa təna.

22 Pa taa mpa i ká təyə təyəle cələj na i loonja təna, na kütolonj na ku loonja təna.

23 Pə kaasa lənti nti tə wəna kej na nəəhees liyiti tə, i nyəni-təyə asilima puv.

Təla na wontu nti tə kvsəpətəv tokinav pilisiyi yulv tə

24-25 Wontu lənti wees, ye yulv i kpaya tə kvsəpətəv, yaa i tu tokina-ti, pə pilisa-i ké. Pə wees sı i cətə i wontu kvsusuutu, na i caya mپúyú asilima taa, haləna taanaya.

26-28 Nti nti pə wees sı i nyəni asilima təyəle nti tə acuwa ta faya, na tə feina talası tə. Na nəəhees liyiti nyəntu təna nti tə wəna səkpaŋ tə. Ye wei i kpaya tə kvsəpətəv pə wees sı i cətə i wontu na i caya asilima taa, haləna taanaya.

29-30 Wontunaa mpa i ká nyəni asilima ke nti nti tə təŋ tə lotu təo təyəle kütvntvlukpanaa camna^a, na mpiiu, na cimlee, na a piitimnaa, na caŋası.

31 Wontu səkpetu nti tə taa nti i ká nyəni asilima təyəle. Ye wei i tokina tə taa kvsəpuyu, i ká wees asilima taa ké, haləna taanaya.

32 Ye tə kvsəpuyu hota wontu nti pa lakəna tə tə taa nakvli taa, kule ku pəsa asilima ké. Paa kvsaaķəm, paa wontu kvsusuutu, yaa tənuyu pulupu,

---

^a **11:29-30 kütvntvlukpanaa camna:** Pele pa te mpiiu nəyəluyu, i weetv na i yaasi we teitei ısu fu. Ama i təəməj we ısu mpiiu.

yaa huluğu. Paa wontugu ḥku te, pə wəe sı pá nyadılıkuyu na lvm na ku caya asilima taa, haləna taanaya. Pə waalı ke paa nyəni-kuyu kupaŋku.

33 Ye cuyu tiyaya taa kē tə taa nakvli hotaa. Tiyaya na ka taa nyəm təna, pəsəyı asilima kē. Pə wəe sı pa yəki-kəs.

34 Ye pa pəla tiyaya ḥke ka taa lvm ke təyənaya kupaŋka təo, kəle ka pəsəyı asilima kē. Yaa pi ke konyənyəcəm kūpam, pə pəsəyı asilima tətəyə. Paa tiyaya ka kē ḥka.

35 Paa mpi pə təo kē wontu təne tə taa kusəpuyu hotaa, pi pəsi asilima kē. Ye pə kē potopotonaā məsaya, yaa məsaya kütəsaya taa ke ku hotaa, pə wəe sı pá yəki-kəyə. Mpi tə, pə ke-meyə asilima kē, na i ká nyəni-wəyə asilima.

36 Ama ye ısu hitə yaa ləkə taa kē wontugu kusəpuyu hotaa, lvm kaa pilisi. Ilə wei i ka tokina-ku təyəle asilima tv.

37 Ye ısu pee wena pa sıwa sı pa tuuki tə, a təo kē wontugu ḥku ku kusəpuyu hotaa, a kaa pilisi.

38 Ama ye kütətəyəna ke pa wusalum, na wontu ntı tə taa nakvli kusəpuyu hoti pə taa, ilə a pilisaa kəle.

39 Ye ısu kpəntə nte pa ha-meyə mpaa sı i təyə tə, tə səpa, na nəyəlv tokina-te, i ká wəe asilima taa kē, haləna taanaya.

40 Wei i səyəla kpəntə nté, yaa i tu təyə-te, i ká cətə i wontu kē, na i wəe asilima taa, haləna taanaya.

41 Pə wəe sı i kii nyamanyamanaā mpə pa təŋ tətu təo təyə, na i nyəni-wəyə acaalətv.

42 Paa mpə pa tuuki, yaa pa təŋ nəəhəe liŋiti, yaa nəəhəe paŋale tə. Pa ke-meyə acaalətv kē, pa fei təyəv.

43 I taa pilisi mə ti na nyamanyamanaa mpe pa təna. I taa teləsi mə təyı pa asilima. Pəyele i taa yele na pa asilima təe-mə.

44 Mpi pə təo tə, mayale Tacaa mə Isə. Pə wəe sə i fayasi mə ti na i wəe tənaŋj. Pə taya pulv, ma wəe kē tənaŋj. I taa pilisi mə ti na nyamanyamanaa mpa pa təj tətu təo tə.

45 Mayale Tacaa, má ləsəna-meyə Icipiti tətu taa sə i nyənəyi-m mə Isə. Mpv tə, i wəe tənaŋj. Mpi tə, ma wəe kē tənaŋj.

46 Kusəsutu nti i ka təki təla na suması na lvm taa wontu na tətu təo nyamanyamanaa təm taa təyəle.

47 Nti tu fayasəna-meyə wontu kypantu na asilima nyəntu, na nti tə we təyəu na nti tə fei təyəu tə.

12

Asilima keelvuy kətaya ke alv lvluyu waali

1 Mpýgú Tacaa təma Moisi sə:

2 Heeli Isəyeli nyáma sə, ye alv lapa teu, na i lvi apalvəpəyaya. I asilima kuyeeŋ nté naatosompəyəlaya, ke teitei isu i isotu nav kuyeeŋ.

3 Iləna pá pəli pəyaya ke kuyaku pəlefəi naanvwa nyəŋku wule.

4 Pə waali, iləna alv caya kuyeeŋ hiu na naanvwa na tooso, na i tayanəyi i caləm asilima. Pə fei sə i wiili təsulle taa, yaa i tokina Isə pulvpv. Haləna i asilima kuyeeŋ tem.

5 Ye alvəpəyaya ke alv lvlaa, ilə i caya asilima taa kē cimaaśənaa naale, isu i isotu nav waatv. Pə waali, iləna i la kuyeeŋ nutoso na naatoso tətə na i tayanəyi i caləm asilima.

6 Paa apalvəpəyaya, yaa alvəpəyaya ke alv lvlaa. I asilima kuyeeŋ teŋ mpv, iləna i caa pénáyá kvlvmayā

iwəyaya sì pá la kətaya ḥka kəkə lusa ka təna təyə
isayatu hūsuyu kətaya. Yaa alukuku, yaa ihokaya.

⁷ Kətvlv teŋ kətası nsəyi Tacaa ke lapu ilena í la alv
ke asilima hūsuyu kətaya. Ilena Isə tayani i caləm
asilima.

Paa alv lvla apalvpəyaya yaa alvpəyaya kusəsiltu nti
paa təki təyəle.

⁸ Ye asənuyu kaa pəsi na ku hiki iwəyaya ilə, ku
caa ihokasi naale yaa alukukunaa naale. Ilena pá
la sumaya leŋka ke kətaya ḥka kəkə lusa ka təna tə,
na leŋka ke isayatu hūsuyu nyəŋka. Na kətvlv lapri-i
asilima kəeluyu səosi, ilə pə tayana-i kelle.

13

Yvlv tənuyu təo kvtəməj təm

¹ Mprýy Tacaa heela Moisi na Aləŋ si:

² Ye mvlaya, yaa kaav, yaa tlvñja lü yvlv tənuyu təo,
na pə pəsi tənuyu təo asilima kvtəŋ. Ilə pa ponə pvn̄tu
ke kətvlv Aləŋ, yaa i pəyalaa taa nəyələn kiŋ.

³ Na ilé í wiila-i na í ná təwile nté tə ta limaa na
nyəəsəi hvlvml, ilə kvtəŋ asilima nyəŋku nté. Ilə kətvlv
kpaałi kpakpaa sì i kē asilima tv.

⁴ Ye pə kē tlvñja yaa tayəŋmate, na təwile ta lim
na nyəəlaya kvhvlvmayə fei, ilə kətvlv sū kvtəntu na i
mpaa ke kuyeeŋ naatosompəyəlaya.

⁵ Kuyaku naatosompəyəlaya nyəŋku sikiyi ilena í
tasa kvtəntu ke wiiluyu, ye i nawa sì təwile nté tə wə
mpu tə ta layasi, ilə i tasa-i sūn na i mpaa ke kuyeeŋ
naatosompəyəlaya tətə.

⁶ Kuyeeŋ iní í təewa ilə kətvlv tasa-i wiiluyu ke təm
naale nyəm, ye təwile nté tə sala yem tə ta səosi ilə

í hvlı sı pə taya kvtəŋj, pə kέ lutv kέ, pə təo tə o fəi asilima. Ulenā i cətə i wontu na i pəsı kvpəŋj.

7 Ama ye kvtəntu təwüle nté tə svu waŋ ke pəle pə waalı ile i tayani məlvuy ke kətvlv kinj.

8 Ye ilé i tasa-i wiiliyu na i ná sı təwüle walaa ile i hvlı sı asilima kvtəŋj wənnə-i. Ille i kέ asilima tv nté.

9 Ye kvtəŋj kvsəemuyu taka kpa yulv, pa pukina-i kətvlv teyę.

10 Ye i wiila-i na i mayana tute ke ihvlumav na tə təo na hiŋ na tə nyəɔsi hvlvmaa

11 ile asilima kvtəŋj mayamaya kele, pə fəi sı pá tasa-i siu ke kpeenja sı pa naaki tətə. Kətvlv ká kpaalı kέ sı asilima tv.

12 Ama ye asilima kvtəŋj lvla pee ke yulv tənuyu təna ke pə kpayav i nyuyu na pə polo i nəəhəe tə,

13 ile kətvlv wiili kvtəntu ke teu, ye i nawa sı kv waasa i tənuyu təna ile i hvlı sı pə ta ke asilima. Mpi tə, i tənuyu təna hvlvmaa tə.

14 Ama kuyaku ŋku pá nawa i təo kέ hiŋ ile i pəsa asilima tv nté.

15 Kətvlv ká wiilina-i na i kpaalı sı i kέ asilima tv. Mpi tə, inı i hvleyəna sı i wəna asilima kvtəŋj, na pə kέ asilima kέ.

16 Ye hiŋ mələyı hvlvmaeŋ ile kvtəntu məli kətvlv kinj.

17 Ilé i wiiliyi-i na i ná sı hiŋ hvlvma tampana ulena i hvlı sı i ta ke asilima tv.

18 Ye mutə kpa yulv na té waa

19 na pə yele təwüle na té wə ihvlumav yaa iseev, pə wəe sı i ná kətvlv.

20 Ilé i ká wiili-i na ye i mayana pə lapa təwüle ke lonte na pə nyəɔsi hvlvmaa, ile asilima kvtəŋj lukəna ntęyę mutə taa. Kətvlv ká hvlı sı i kέ asilima tv.

21 Ama ye kətəlv i wiila-i na i ná si təwile mukaa na pə məli hvluməj na nyəosi kvhvluması fei ilə i su kvtəntu na i mpaa ke kuyeej naatosompəyəlaya.

22 Ye pə səəsaa ilə kətəlv hvlı si i wə asilima, saa inı ilə asilima kvtəj nté.

23 Ye təwile nté tə ta səəsi ilə pə kē mvtə təntəəlyuŋu nté. Pə wəe si kətəlv i hvlı si i ta kē asilima tv.

24 Ye kəkə nyaya yvlv na pə lonte taa wəe ihvlumav yaa iſeev,

25 pə wəe si kətəlv ka wiili-i, ye i nawə si təwile limaa na pə nyəosi hvlumi ilə asilima kvtəj svvna ntəyə kəkə tənyaqale təna. Kətəlv ká hvlı si i kē asilima tv. Asilima Kvtəj nté.

26 Ama ye kətəlv wiila-i na i tá ná nyəosi kvhvluması ke pə lonte taa. Pécō lonte ta lim si pə təŋna tem ilə kətəlv sii-i na i mpaa ke kuyeej naatosompəyəlaya.

27 Kətəlv ka wiili kuyaku naatosompəyəlaya nyəŋku wule ye i nawə si təwile wala i tənuyu təo, ilə i hvlı si i kē asilima tv. Asilima kvtəj kusəemuyu nté.

28 Ama ye təwile nté tə saala mpv tə ta walı tənuyu təo, tə pasa kypasv, ilə kəkə hiŋ təntəəlyuŋu nté. Kətəlv ká hvlı si i ta kē asilima tv. Mpi tə, pə kē təntəəlyuŋu kē.

29 Ye iſu kaav yaa lutv^a kpawa apalv yaa alv nyuyu yaa i tamaya,

30 kətəlv ka wiili hiŋ inı na ye i nawə si təwile limaa na pə nyəosi səewa atalla, na sí tá yasəli ilə i hvlı si kvtəntu kē asilima tv. Kaav nté. Mpúyú pa yaa si nyuyu yaa tamaya pə asilima kvtəj.

---

^a **13:29 kaav yaa lutv:** Cəne pə paasəna kvtəməj wei i kpaači yvlv tənuyu təo tə i tike ke. Iſu kaav na lutv na pə loonja təna.

31 Ye kətəlv nawa sı kaav hiŋ ta lim pécó nyəəsi pilaa ile i sii kvtəntu na i mpaa ke kuyeeŋ naatosompəyəlaya.

32 Kətəlv ka wiili-i kuyaku naatosompəyəlaya nyəŋku wule ye i nawa sı kaav ta səəsi, pəyele nyəəsi kusseemasi fei na hiŋ ta lim

33 ile kvtəntu looli i nyvən na i sekı timpi taa kvtəŋ wəe tə na kətəlv tasa-i svu ke təm naale nyəm na i mpaa tətəŋə kuyeeŋ naatosompəyəlaya.

34 Kuyeeŋ inı i teŋ ılenä i tasa-i wiiluyu tətə. Ye pə ta səəsi ile i hvlı sı kvtəntu fei asilima. I wontu tike ke i ká cətə ılenä i pəsı asilima fei tv.

35 Ama ye pələ pə waalı ke kaav svu walvən

36 ile i tasa-i wiiluyu na ye i nawa sı kaav təŋna walvən ke tampana, ile kvtəntu kē asilima tv nté pə fei sı i nəki pəekvən ke nyəəsi kusseemasi.

37 Ye təwile nté tə taa tá səəsi na nyəəsi kükpreetasi wəe, ile kvtəŋ temayale, puntu fei asilima tətə. Pə wəe kē sı kətəlv i hvlı sı i fei asilima.

38 Ye apalv yaa alv nawa i tənvyu təo kē təlvəjası kvhvəlvəması

39 ile kətəlv wiili-i, ye sı ta səe teu ile pə taya kvtəŋ təsayav nté. Puntu ta ke asilima tv tətə.

40-41 Ye yvən nyvən leesaa, paa kv taa yaa i tokuyu taa, i ta ke asilima tv nyvənleesvən nté.

42 Ama ye təleesəle taa tənaya pə lapa mvlaya na ka hvlvəmi təsev ıle asilima kvtəŋ nté.

43 Ye kətəlv wiila mvlaya ŋke na i ná ka hvlvəma təsev ke tampana svu asilima kvtəŋ

44 ile yvən inı i wəna asilima kvtəŋ nté, i kē asilima tv na pə wəe sı kətəlv i hvlı mpv. I nyvən taa kē kvtəŋ ŋkv ku kpawa.

45 Wontu kvcələtu ke pə wəe sı asilima kvtəj tu í suu na í yele i nyuŋu ke taŋanuŋu, na í takı i tantəj təo na í kpaaləyı sı: Asilima yoo, asilima.

46 Ye asilima kvtəj í wəna wei i pəsa asilima tu kέ, na pə wəe sı í hatələna yəlaa na í caya tesikile waali ke i tike.

Wontu kvsusuutu təo hνŋkpvsulaya

47 Ye hνŋkpvsulaya yaŋa tuvñjası ke heen hvn̄tu wontu kvsusuutu yaa kpoŋkpontu təj nyəntu təo,

48 yaa pə rəoŋ yaa pə kuntunaa yaa kəŋa yaa tənəj wontu təo.

49 Iləna tuvñjası nsi sı we atəntəjte takə yaa iſeue, ilə pə wəe sı kətvlı í wiili-sı.

50 I teŋ sı wiiluŋu iləna í su hνŋkpvsulaya tuvñja wontuŋu ɳku na kv mpaa ke kuyeeŋ naatosompəyəlaya.

51 Ye kətvlı tasa wiiluŋu ke kuyakv naatosompəyəlaya nyəŋku wule na í ná sı tuvñja səɔsa waŋ ilə pə kέ hνŋkpvsulaya ɳka pa kaa pəsi na pá lá na ká té təyəle. Wontuŋu ɳku kv pəsa asilima pvlvpuŋu.

52 Pə wəe sı kətvlı í nyayasi kəkə ke wontuŋu ɳku inı kv təo we hνŋkpvsulaya təyə. Mpi tə, pa kaa pəsi na pá la na ká té. Pə təo tə pə wəe sı pá nyayasi-kuyu kəkə kέ.

53 Ama ye kətvlı wiilaan na í mayana sı tuvñja ta səɔsi waŋ ke wontuŋu ɳku kv təo,

54 ilə i yele na pá cətə-kv na pá sıu-kv na kv mpaa ke təm naale nyəm tətəyə kuyeeŋ naatosompəyəlaya.

55 Ye i tasa-kuyu wiiluŋu ke kv cətəyv waali na í ná sı tuvñja ta layasi yaasi, paa ka ta walı, paa nyəni-kuyu asilima kέ na pá nyayasi-kuyu kəkə. Mpi tə, lonte kvlvmtəle ke pə təyə wontuŋu taa na kv waali.

56 Ye waatu wei kətvlv wiilaa tə i nawa sɪ ku cətuγv waalı tuvuŋa salaa ɪlə i keesəna ka lonte taa na i seti.

57 Ama ye tuvuŋa tayana luw ke wontuyu ɳku kv təo, pə wee sɪ kvtəŋ təŋna puu nté. Mpv tə, wontuyu ɳkuγv paa nyayası kəkə.

58 Ye pa cəta tuvuŋa wontuyu na ká huſi, pə wee sɪ pá tasa kv cətuγv ke təm naale nyəm kέ na pəcó kv asilima té.

59 Ye huŋkpvsulaya yaya tuvuŋası ke heen hvntv wontu kvsusuutu yaa kponkpontu toŋ nyəntv yaa pə pəəŋ yaa pə kuntunaa yaa kəŋa yaa tənəŋ wontu təo. Kvsəsutu nti paa təŋ na pá hvləna sɪ tə kέ asilima nyəntv yaa kvpantv təyəle.

14

Polom asilima keelvγv kətaya

1 Mpýgύ Tacaa təma Moisi sɪ:

2 Kvsəsutu nti i ká təki kuyakv ɳku i laki polom ke i asilima keelvγv kətaya təyələ. I pukina-i kətvlv,

3 ɪlenɑ ilé i lu təsikile taa na i wiili-i, ye i mayanaa sɪ pə tema kvtəntv,

4 ɪlə i tv-i na i caa suması nsı sɪ wəna sɪ ɪse na sí feina asilima təyə naale na tvγv səsəɔv nakvli kv taasi na heen hvntv nti pa lii akpaayala kvsəem tə na nyiulvγv ɳku pa yaa sɪ hisəpv tə kv pilinjə.

5 Pə waalı ɪlenɑ i yele na pá lənti suması nsı sɪ taa ləŋka ke seelv lvm həev təo.

6 Ye pə kaasa sumaya ɪse nyəŋka ɪlə i kpaya kəle na tvγv səsəɔv nakvli kv taasi, na heen hvntv nti pa lii akpaayala kvsəem tə na hisəpv pilinjə na i ɳmilisi pə tənaya sumaya ɳka pa kwa seelv lvm həev təo tə ka caləm taa.

7 Iléna í ñmusi wei iní i kvtøj temá mpv tø i tøo kë tøm naatosompøyølaya. I teñ hvlvøn si i feina asilima iléna í yele sumaya isë nyøjka na ká svu nyutu.

8 Iléna iní i cøtø i wontu na í hv i tønvøn tøo nyøosi, na í sø lvm iléna i asilima té. Pø waalí kë i svøkì tøsikile. Ama i kaa svu i cokøle taa kë, haløna kvyakv siki.

9 Naatosompøyølaya nyøjku wule ke i looliyi i nyvøn na i tantvøn na i isøhutu na i nyøosi tøna, na í cøtø i wontu na í sø lvm. Ilé i asilima keelaa kele.

10 Pø takì kvyakv pøleføi naanvwa nyøjku wule iléna kvtøntu wei pø waawa mpv tø i caa iweesi apalu nyøjsi nsi si tiili tá caamì tøyø naale na alvnyøjka ñka ka tiili ta caamì tøyø kvlvmayø, na kuhav mvlvm mpi pa nuyutina nim tøyø kiloonaa pøyølayaføi naanvwa, na nim liitili titite.

11 Køtvøl wei iní i lakì asilima keelvøn køtaya tø i ká su yvøl iní na kuhaañ ke tøsulle cokøle nønøyø ke Tacaa kiñ.

12 Iléna í kpaya iweesi nsi si taa leñka na í lana-køyø tayánvøn køtaya na nim liitili titite. Iléna í ha Tacaa ke pø naaleye mprývøn køtaya tølate kiñ.

13 Iléna í ku iweyaña ke Isø lonte taa timpi pa kvgi isayatu huusvøn yaa køtaya ñka kækø lusa ka tøna tø ka kpønte tø. Køtvøl tønna tayánvøn køtaya kpønte isu pø wev isayatu tayánvøn køtaya tøm taa tø. Pø kë kate taa kate pølvøn.

14 Iléna køtvøl lii kpønte caløm taa na í taa wei i tayánøgi i tø tø i ñkpønøvøn ntøyøñ nyøjku nøyø taa, na i niñ ntøyøñ apaluñpøle na i apaluñømpøle ntøyøñ nyønte tøo.

15 Iléna í kpaya nim liitili titite nté na í pøli i niñ mpøtøñ taa.

16 Na í lii i ntantaku taa nim mpi pə taa kē mpəle ntəyəŋ nyəntə na í ɣmusi təm naatosompəyəlaya kə Isə kətaya təlate təo.

17 Iləna í taa nim mpi pə kaasa i niŋ mpətəŋ taa təyə wei i ni i tayənəy i tı tə i ɣkraŋyŋ nəyəŋ nyəŋku, na i ntəyəŋ apalvəmpəle, na i apalvəmpəle təo timpi paa təma isayatv hūsuyŋ kəpəntə caləm kə taav təo.

18 Iləna í pəle i niŋ taa nim kukaasəm kə wei i tayənəy i tı tə i nyuyŋ taa na í lapi-í asilima kəelvŋ kətaya ke Isə kinj.

19 Iləna kətvlv ləsi isayatv hūsuyŋ kucəən na í lá pə kətaya ke wei i tayənəy i tı tə i təo. Pə waali iləna í kó kətaya ɣka kəkə lusa ka təna tə ka kəpəntə.

20 Iləna kətvlv la Isə kətaya təlate təo kē kətaya ɣka kəkə lusa ka təna tə na kuhau nyəŋka. Pə waali iləna í lá yulv inəy i asilima kəelvŋ kətaya na i asilima té.

Polom kənyəntv asilima kəelvŋ kətaya

21 Mprýy Tacaa tasa yəyətuyŋ sì: Ye polom kē kənyəntv na í feina səsəm, ilə i caa asilima kəelvŋ i wəyaya kuvəmaya ɣka paa ha Tacaa má na pə kəeli kvtəntv asilima təo. Na í caa məlvəm kuvəm mpi pa nuγutina nim təyə kiloonaa tooso na nim liitili titite,

22 na i hokasi naale yaa alukukunaa naale. Pə taa mpi i ka hiki təo. Na pá lana lelə kə asilima kəelvŋ kətaya, na lelə kətaya ɣka kəkə lusa ka təna təo.

23 Pə takı kuyaku pəlefəi naanuwa nyəŋku iləna í ponə kuhaaŋ inəy i kətvlv ke təsulle cokəle nənəyə kə Tacaa kinj.

24 Iləna kətvlv kpaya i wəyaya na nim na í ha Tacaa.

25 Kətvlv təŋ asilima kəelvŋ i wəyaya ke ləntuyŋ iləna í lii caləm taa na í taa asilima tv ɣkraŋyŋ

ntəyəŋ nyəŋku nəyə taa, na í taa tətəyə i niŋ ntəyəŋ apalvmpəle na i apalvnəmpəle ntəyəŋ nyənṭe təo.

26 Iləna kətvlv pəlī nim ke i ntantaku mpətəy nyəŋku taa,

27 na í lii pə taa kέ i ntəyəŋ mpəle na í ȳmüsí kətaya təlate təo kέ təm naatosompəyəlaya.

28 Iləna í taa i niŋ taa nim mpəy i asilima kəelvgy kətaya latv ntəyəŋ ȳkraŋyv nəyə taa, na í taa-wi tətəyə i apalvmpəle ntəyəŋ nyənṭe na i apalvnəmpəle ntəyəŋ nyənṭe pə təo ke lona nna a taa paa taawa ȳsayatv hūsvgy kətaya kpənṭe caləm tə.

29 Iləna kətvlv pəlī i niŋ taa nim kūkaasəm ke yvlu inı i nyvgy taa, na í lapı-i asilima kəelvgy kətaya ke Tacaa kiŋ.

30 Pə waalı iləna kətvlv kpaya ihokasi yaa alukukunaa mpa kvtontv pəsaa na í kəna tə pa taa kέ kvlum

31 na í lapı-i asilima kəelvgy kətaya na ləŋka ke kətaya ȳka kəkə lusa ka təna tə na pə təyənaaya kuhav. Iləna kətvlv la yvlu inəy i asilima kəelvgy kətaya ke Tacaa kiŋ.

32 Kusəsutv nti pə wee sì polom kūnyəntv í təki i asilima kəelvgy kətaya lapv taa təyəle.

Kutuluŋ təo hūŋkpvsvlaŋa

33 Mprýgý Tacaa təma Moisi na Aləŋ sì:

34 Ye í kəma na í svv Kanaan tətu nti ma ha-mə tə tə taa, iləna kuyaku nakvli í ná ma yelaa na hūŋkpvsvlaŋa təlvnja yaŋa mə kutuluŋu nakvli kv koluŋa təo kέ tətu nti inı tu pəsı mə nyənṭu ke mpv tə tə taa təna.

35 Ille təyaya tu polo na í heeli kətvlv sı i nawa pvlvgy i təyaya taa na pē nəyəsəna isu asilima kvtən tlvnja.

36 Iləna kətvlv yəyəti na pá laasi kutuluğu əkə kə taa wontu təna na pəcə i polo tlvnja əkeçə mayasuyu. Ille kutuluğu əkə kə taa wontu təna kaa pəsə asilima pvlvpu. Pə waalı kə kətvlv mələyə na í tasa kutuluğu əkə kə tlvnja ke mayasuyu.

37 Ye ka wə atəntəctə yaa iseev na ká tawa kutuluğu ke lonte,

38 ilə kətvlv luna kutuluğu əkə kə nənəçə na í təki-keçə kuyeej naatosompəyəlaya.

39 Kuyakv naatosompəyəlaya nyəjku sikiyi iləna kətvlv məli na í tasa mayasuyu, ye i nawa sı tlvnja əke ka səəsa waŋ ke kutuluğu koluŋja təo.

40 ilə kətvlv yele na pá ləsə pəe wena tlvnja əke ka hikaa tə na pá lə-yeçə icate waalı ke hute taa.

41 Iləna kətvlv yele na pá kaalı pə taa təo ke timpi paa taawa tə na pa lə pə tətu ke hute taa kə icate waalı.

42 Pə waalı iləna pá caa pəe kufana na pá leeti kancaalaya nyəna lona, na pá lá tətu na pá tayani kutuluğu ke taav.

43 Ye kutuluğu tayanyu waalı ke tlvnja tasa luu,

44 ilə kətvlv ká məli na í tasa mayasuyu, ye i nawa sı tlvnja əke ka səəsa ilə asilima kvtən kvteteev nté. Pá nyəni kutuluğu əkuyu asilima.

45 Pə wəe sı pá yəki kutuluğu əkə, na kə pəe na kə ləpvtv, na tətu ntı paa taawa-kv tə na pá kuu na pá pona icate waalı ke hute taa na pá lə.

46 Ye wei í suv kutuluğu əkə kə taa kə kuyeej naatosompəyəlaya wei i taa pa təka-kuyu mpv tə, pvnjt v kə asilima tu kə haləna taanaya.

47 Wei í hənta ku taa, yaa i cayaa na í təyə pəlv, pə wəe sì í cətə i wontu ké.

48 Ye kətəlv məla kutuluγu ηku ku taa ké kvtəŋ mayasuyu na í ná sì pə kpaγau saa wei pa taa-ku tə tlvəŋja ta tasa luv, ilə kətəlv hvli sì kutuluγu fei asilima. Mpi tə, kvtəŋ tema.

49 Təyaya təyanuyu təm taa ilə, kətəlv ká caa suması naalə, na tvgu səsəən nakvli ku taasi, na heeŋ hvntu nti pa lii akpaayala kvsseem tə, na tvgu ηku pa yaa hisəpu tə ku pilinja.

50 Pə waali ilena í yele na pá lənti suması nsı sì taa ləŋka ke səelv lvm həeu təo.

51 Pə waali ilena í kpaγa tvgu səsəən taasi na hisəpu pilinja, na heeŋ hvntu nti pa lii akpaayala kvsseem tə, na sumaya ləŋka, na í lii pə tənaya sumaya ηka pa kəwa tə ka caləm taa na səelv lvm taa, na í ηmisi kutuluγu ηku ku təo ke təm naatosompəyəlaya.

52 Ilə i kpiisa kutuluγu ηku ku asilima nté na wontunaa mpə^a.

53 Ilena í yele sumaya isə nyəŋka ke icatə waali na ka svv nyutu. Ilena í lá asilima kəeluyu kətaya ke kutuluγu təo, ilə ku pəsa ηku ku feina asilima təyəle.

54 Kvsəsutu nti paa təki asilima kvtəŋ na kaav na pə loonja taa nyəŋ təna

55-56 na hiŋ na luv na tlvəŋjası nsı sì teeki kəkə tə, yaa hvŋkpəvəlaya tlvəŋjası nsı sì luki wontu kvsusuutu na kutuluŋ taa tə.

57 Asilima kvtəŋ kvsəsutu naa nté, nti tu hvlenā saa wei asilima wəe na saa wei a fei tə.

^a **14:52** Kvkalətu təne tə topilaa tə, ta lapəna mpv sì pə səna kallv. Mpi tə, tə tema pə təna isəntə pə həla yaav ke kvkalətu 51 taa. Ye tə təyanā kpaγau ke mpv pə kaluyu fei lelenj.

15

Apalv apalvtv asilima

¹ Mpóygú Tacaā təma Moisi na Aləŋ sí:

² I teləsi Isayel nyáma sí ye casaya kpa apalv, lvm mpi pə kpeñna-i tə pə ké asilima ké.

³ Ká tu laalaan na ká kpa-i te, paan pə kpeñna-i yaa pu kpeñna-i i ké asilima tu ké.

⁴ Kvhəntəŋ wei i təna i təo apalv iní i ká hənti yaa kvcacayam təna mpi pə təo i ká caya tə pə pilisaa ké.

⁵⁻⁶ Ye wei i tokina i kvhəntvuyu ḥkv yaa i caya i təcayale, pə wee si i cətə i wontu ké na i sə lvm na i caya asilima taa haləna taanaya.

⁷⁻¹¹ Ye wei i tokina kvtəntu iní yaa ilé i tokina-i na i ta saŋ, yaa i tó nəyəlv təo ké ntayama yaa pəntv tokina pvlv mpi pə təo kvtəntu cayaas tə yaa i tu səyəla-wi, pə wee si i cətə i wontu ké na i sə lvm na i caya asilima taa haləna taanaya. Paan kpayañukpete nte tə təo ké i cayaas na i polo icate tə pəsa asilima pvlv ké.

¹² Ye cuyu wontuṣu kə kvtəntu iní i tokinaa pə wee si pá yəki-kvuyu. Ama ye tvgu nyəŋku ilə pa nyadlikvuyu lvm kə teu.

¹³ Ye pə təma kvtəntu iní, ilə i taŋ kuyeeŋ naatosompəyəlaya na i cətə i wontu na i sə seelv lvm, ilə i keeela asilima nté.

¹⁴ Kuyaku pəlefəi naanuwā nyəŋku takı iləna i caa ihokasi naale yaa alukukunaa naale na i ponā təsulle cokèle nənəyə na i cəla kətvlv.

¹⁵ Na ilé i ləsi sumaya leŋka kə isayatu hūsuyu kətaya, na leŋka kə ḥka kəkə lusa ka təna tə. Iləna i lapı-i asilima keelevyū kətaya kə i kvtəŋ təo.

¹⁶ Ye yəlv apalvtv kpema pə wee si i sə lvm ké na i nyəni i təyı asilima tu haləna taanaya.

17 Ye pə taana i wontu kvsusuutu yaa i tənuyu təo pvlv, pə wəe sɪ i cətə ké na i nyəni i təyɪ asilima tv haləna taanaya.

18 Ye apalv na alv pa kpəntaa pə wəe sɪ pá sə lvm ké, na pá nyəni pa təyɪ asilima nyéma haləna taanaya.

Alv alvtv asilima

19 Ye alv naakı ɪsətu i pəsa asilima tv ké haləna kvyeeŋ naatosompəyəlaya. Ye wei i tokina-i waatv ɪnɪ pvn̄tu pəsa asilima tv tətəyə haləna taanaya.

20 Paa nyaalv̄yu ke i həntaa yaa kpete təo ké i cayaa, tə pəsəyɪ asilima nyəntə ké.

21-22 Ye wei i tokina nyaalv̄yu ɳku yaa kpete nté i ka cətə i wontu ké na i sə lvm na i nyəni i təyɪ asilima tv haləna taanaya.

23 Ye pvlv̄pv tokina kvhəntv̄yu ɳku yaa kpete nté, ɬəna nəyəlv náá tokina-wi i pəsa asilima tv ké haləna taanaya.

24 Ye yvlv həntəyəna i alv na p̄é pana sɪ ɭé i ɪsətu nav kvyaku nté, na p̄é lu na p̄é tokəna apalv, pə wəe sɪ apalv ɪnɪ i nyəni i təyɪ asilima tv tətəyə, haləna kvyeeŋ naatosompəyəlaya. Paa kvhəntv̄yu ɳku ku təo ké paa wəe, kvl̄e ku pəsa asilima ké.

25 Ye alv ɪsətu nav kvyeeŋ kəla ɪsu i tu naakı tə, yaa caləm kpərjna-i yem na p̄é tā ké i ɪsətu nav kvyeeŋ, i ké asilima tv tətəyə wəe anı a taa ké.

26 Kvhəntəy wei i təna i təo alv ɪnɪ i ká hənti yaa kvcacayam təna mپi pə təo i ká caya tə pə pilisaa ké.

27 Ye wei i tokina nyaalv̄yu ɳku yaa kvcacayam mپi, pə wəe sɪ i cətə i wontu ké na i sə lvm na i nyəni i təyɪ asilima tv haləna taanaya.

28 Ye caləm luw səŋja ɭe, i tanj kvyeeŋ naatosompəyəlaya, ɭe i asilima temayale.

29 Kvyakv pəlefei naanuwā nyəŋkv takī ɬena ī ponā kətvlū ke ihokasi naale yaa alukukunaa naalegye təsulle cokèle nənəyō.

30 ɬena kətvlū ləsi sī taa ləŋka ke isayatu hūsuyu kətaya, na ləŋka ke ɳka kəkə lusa ka təna tō. Pə waalī ɬena ī la alv ke asilima kəeluyu kətaya ke Tacaa kinj təna na pə kəeli i asilima.

31 Mpúgyu Tacaa tasa Moisi na Aloj ke heeluyu sī: I teləsi Isayeli nyéma sī ī taa kpətəna təsulle cokèle ke mə asilima waatvnaa. Pē taa kəo na má kv-mə sī i pilisa ma təcayale nte tə we mə hekv taa tō.

32-33 Ye kvtəj kpana apalv na lum kpejna-i, yaa i apalvutv kpemna, yaa alv naakı isətu yaa kvtəj kpa-i na caləm kpejna-i, yaa ī na apalv pa kpenta i saŋuyu waatv. Kvəsəsutvnaa mpa ī ká təki təyəlē.

16

Isayatu hūsuyu kvyakv səsəən təm

1 Waatu wei Aloj pəyalaa naale kəna kətaya tulaalv kpa nyəŋ na pā sī tō, pə waalī kē Tacaa təma Moisi sī:

2 Heeli nyá taalv Aloj sī ī taa svvki yem yem kē pvvuyu kükakayaav waalī kē kate taa kate təcayale taa kē timpi Isə atakaa wəe tō. Pē taa kəo na ī sī saa wei Isə tiiki atakaa pəle təo kē isəŋmvntv taa tō.

3 Pə təo tō, ye i caakı kate təcayale taa kē svvuv pə wəe sī ī caa isayatu hūsuyu kətaya latəce kvfalv na kətaya ɳka kəkə lusa ka təna tō pə iwaav.

4 ɬena ī sə lum na ī suu kətaya wontu. Isu kponkpontu tonj nyəŋtv kəmsa, na pə toko, na pə tampala, na pə nyuyu saalaya.

5 Iseγeli kpekəle nyáma ka célé-i tətəyə iṣayatv
hūsuyu pəjtuṇu ke naale, na kətaya ḥka kəkə lusiγi
ka təna tə ka iwaṇu.

6 Iləna Aləŋ kəna latəce na í la kətaya ke i
mayamaya i iṣayatv təo. I teŋ mpu iləna í la iṣayatv
hūsuyu kətaya ke i nyuṇu təo na i təyaya nyáma nyəoŋ
təo.

7 Pə waalı iləna Aləŋ pona pəjtuṇu inu i naale na í
su-i Tacaa iſentaa ke təsulle cokəle nənəγo.

8 Iləna Aləŋ tə tete ké pəjtuṇu inu i naale i təo na pə
hul-i Tacaa nyəŋku na iləγən Asasəeli^a nyəŋku. Lelaa
sí lonte wulaya nyənte tələy়i pa yaa mpu. Lelaa sí
iləγən iṣayav nəyələn wei i caki timpi pə we səyəntu
təy়o.

9 Iləna í ləsi pəjtuṇu ḥku tete təyaa sí ku ké Tacaa
nyəŋku təy়o iṣayatv hūsuyu kətaya.

10 Pə kaasəyi pəjtuṇu ḥku tete təyaa sí iləγən
nyəŋku iləna í lá iṣayatv hūsuyu kətaya, na í su-kuyu
Tacaa kiŋ na ku isə na samaa iṣayatv məli ku nyuṇu
taa, iləna pá pona-kuyu wulaya tətu taa na pá tisi-kuyu
iləγən Asasəeli.

---

^a **16:8 Asasəeli:** Iləγən wei inu i təm pa yəyəta cəne tə tə ta nyəm-i,

**PIIPILI CSILCTM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin**

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377